

rubi, in samo ena kupčija cvete — posojilnice, ker je kmet prisiljen tam nove dolgove delati. Advokati nabirajo stotisočake, gotovo na postavni in pošteni način, ali na stotine kmetov gre pri tem v nič in se jih iz njihovega domovja prežene, posojilnice pa zidajo po mestih za kmečki denar palače, od katerih kmet nima nič, in še nalagajo stotisočake v državnih papirjih na mastne obresti.

Tako dragi kmetje, hočemo tudi mi nekaj izdati: ove bogate posojilnice in bogati advokatje dajejo denar, da se izdaja „Gospodarček“ imenovan „Naš Dom.“

Ti ljudje govorijo o kmetskem stanu in o slabih časih! Zlodja! Ako bi oni mislili pošteno, bi kmetu tudi lahko pomagali. Ako so oni kmetski prijatelji, naj dajejo kmetom denar iz posojilnic mesto proti 6—7⁰/₁₀, po 4¹/₂⁰/₁₀ obresti in naj kmeta ne pustijo tako naglo zarubiti in eksekvirati, če siromak plačati ne more. Od lepih besed pa ne bo nikdo sit.

Vojna v Južni Afriki.

Na bojišču se zadnji čas nič kaj posebnega ne dogaja. Angleži vedno sporočajo v svet, da so oni zmagovalci, ali, od druge strani se jih zavrača in postavlja na laž. Resnica je, da se Buri še vedno krepko branijo in njihovo število raste od dne do dne in napravljajo Angležem mnogo sitnosti in skrbi. Londonski listi dobivajo z vseh strani poročila, da se raztresene burske čete, ki se nahajajo na kapskem in na oranjskem ozemlju zbirajo. Poveljstvo teh zbranih čet prevzame Dewet, ki je baje že na kapskem ozemlju. Iz tega sklepajo listi, da se pripravljajo Buri na kak poseben naskok. Ravno ti listi beležijo tudi vest, da hoče lord Kitchener odstopiti od zapovedništva angleške armade v Južni Afriki, in zdi se jim to umljivo po tem, kar izkazuje statistika južnoafrikanke vojne. Do 1. maja t. l. imeli so Angleži 249.416 mož v Južni Afriki. Od teh jih je 14.978 umrlo, 17209 je bilo ranjenih, 76582 je bilo odpravljenih zopet domov, med temi je 47509 invalidov, a resničnih uspehov vojne ni skoro nobenih.

Pred par dnevi so Angleži pod poveljstvom polkovnika Wilsona poskusili zajeti med Nylstromom in

„Saj je pa res, pravi Peter in se pri tem po čelu potrkal, da je kar tlesknilo in bi bil skoraj zopet jezen postal, ker mu to preje samemu ni v glavo padlo. Ali Peter se je kar zopet nekaj domislil in vprašal: „Glej, ljubi oče, povej mi le precej, čemu in zakaj je hofrat Lojkevič tam doli na zemlji dobil svoje medalje; to ni vseeno samo zaradi reda, ampak jaz sem sedaj sam radoveden.“

Zdaj je nebeški oče položil svojo roko na Petrovo ramo, mu pri tem tako milo v oči pogledal, in potem čisto tiho, tako, kakor da bi razun Petra nobeden slišati ne smel, rekel: Vidiš, Peterl, danes je prvokrat, da si me ti s tvojim vprašanjem spravil v zadrego. Ja — jaz sem vsegaveden, to že velja, — ali — za kaj je hofrat Lojkevič dobil svoje medalje, tega jaz sam ne vem. Tako. Zdaj ga pa le hitro spusti notri.

Sandriverjem nahajajoče se Bure, pa so bili od nasproti so odbili Angleži naskok Burov na nekine „Standard“ poroča, da se je udalo 16 Burov, vsa imeli nalogo spraviti 12500 goved in 12000 ovznasever. V Londonu je minister Chamberlain pri kapskemu guvernerju Milnerju na čast banket. V njegovem govoru je rekel Chamberlain, da čaka Milnerjem pri povratku v Južno Afriko posebno važna naloga, ustvariti v Južni Afriki tako federacijo, kakoršna je v Avstraliji.

Iz Bruselja se 29. maja brzojavi: Uradno naznanja, da je dobil Krüger poročilo, da so pri dne 2. maja blizu Pretorije Angleže popolnoma porazili. Angleži so imeli 49 mrtvih in 150 ranjenih, 600 Angležev so Buri vjeli.

Razne stvari.

Iz Koroškega. Koroška „Bauern-Zeitung“ pravi, da je v št. 20. z dne 16. maja t. l. daljši vprašanje poslanca Gratzhofer-ja na ministrstvo predsednika glede gospodarske zadruga v Sinči na Koroškem. Iz te interpelacije je jasno razvidno, kako čudne razmere vladajo v tej, za ubogega kmeta plodovito in koristni“ zadrugi. Predaleč bi sicer segalo, če bi vse navesti, kar je pisala „Bauern-Zeitung“, le mi nam tem kaj več zve širši svet, posebno pa ti ta kmetijska duša, hočemo po večjem navesti, kakni spodarijo ti svedrasti klerikalci v tej zadrugi. Ipoznamo, je glava tej zadrugi prefekt v Marijanišči v Podgorici, še mlad duhovnik, ki se nadeja drugo bolj zastopi, kot na svoj prezvišeni postoj Gospodarska zadruga je pri ustanovitvi pač R. od države podporo, toliko manj pa ji je deželodržavne taiste, kajti gospodje v deželnem zboru imeli sva brihtne glavce in takoj so uvideli, da ta zadruga ni ustavljena na podlagi tacihih pravil, kakor drugazadruge. Pri drugih, dobro organiziranih zadrugah sprejme se član z dvajsetero varnostja, zagospodarski zvezi v Sinči vesi postane pa da vsakdo član, če le vplača v nikoli sito keno krono in to je tembolj sumljivo, ker večina zadrugihih pravil niti videla ni, še manj jih Nylstrom roke dobila in vsled tega tudi čuda ni, če se v zadrugihih svojih dolžnosti ne zaveda in če o polno cele stvari še pojma nima. Med tem ko se v jedipoljske „Lagerhausih“ kupčije na ta način sklepajo, dalj vzame zadruga poljske pridelkele od svojih članov, o nino le z 80% tržne cene plača in se trudi potem o v prid zadruga kar najdražje prodati, ravnajo D. podarski zadrugi vse drugače. Tam se kupujitd. neposredno od članov za polno vrednost. v n. pr. plačala je Sinčeveška gospodarska zav. gospodu Leopoldu Kramer-ju v Grebinji b. št. 929 l. 1900 za 81 kilogr. ovsa po gl. 5. 5. znesek gl. 4.65 ali ravno 100%. Pri takem po je tedaj naravno, da zadruga svojim zadrugihih more izplačati nikakih deležev in torej ni čudno, udje mrmrajo. A gospodje „zadregapašati“ v vedo pomagati. Združili so namreč z gospod

drugo protizakonito in protipravilno trgovino z
 mešanim blagom, ter prodaja sedaj gospodarska zadruga
 saksokovrstne stvari; je-li ima v zalogi tudi svetovno-
 znano žlindro kranjskega „Schuster-Schütza“, pa še
 vemo. Da so pa zamogli varati obrtno oblast in
 so odvalili od sebe vsaki sum, napravili so tedaj
 na ime poslovodjeve žene trgovino z mešam blagom
 le-ta žena prodaja sedaj na ime zadruga dobavljeno
 blago, kajti vsi računi povprek glase se na firmo gosp.
 zadruga. Dragi kmet, sedaj pa čuj in strmi! Gospo-
 darska zveza, ki je povsem na katoliški podlagi
 osnovana, dobiva skoraj vse svoje blago le od judov.
 Tako n. pr. jo zalaga žid Teodor Stern s prtenino,
 Jos. Kraus s platnom, žid J. Schefzig pa ne po-
 lja samo navadnega kmetskega blaga, temveč
 tudi fino sukno, kakoršnega na deželi le „go-
 spodje“ rabijo, kar posebno račun z dne 27. de-
 cembra 1901 pričuje. A tudi s plačilom imajo gos-
 podje pri zadrugi vedno sitnosti, kajti imenovani jud
 Stern jih je dne 3. aprila 1901 opetovano opominjal,
 kaj vendar enkrat plačajo že davno zapadle K 457.04.
 Volja jih ni tega storiti, mislijo si pač, le dajmo
 saj so judje, a spekli se bodo. Pa ne samo
 platno in sukno prodaja zadruga, temveč firma
 Mandus Prosen v Celovci je nedavno poslala zadrugi
 množico špicerijskega blaga in med tem tudi več
 drugega, ki ga sme le lekarnar in on le proti zdrav-
 skemu izkazu prodajati. Ni potreba tukaj še posebej
 opozarjati, kako ti gospodje s takim protipostavnim
 postopanjem trgovcem, ki so že itak preobdačeni,
 napredujejo. Navzlic temu pa, da imajo tako razprostrto
 trgovino, vendar dosedaj še niso prav nič napredovali.
 Vidno je to najbolj iz raznih na napačne naslove
 pisem in plačilnih nalogov. Z jedno besedo:
 sedaj in zdej dolg in pa le dolg. Tudi napram svojim
 družnikom niso ti gospodje povsem reelni. Poljski
 družniki, posebno semenski, ki jih oddajajo svojim
 družnikom, niso vedno najboljše vrste. Navajamo
 samo samo jeden slučaj: Gosp. zadruga v Sinči vasi
 kupila je povsem ničvredno ameriško deteljno
 seme, a prodajala je taisto kot domači pridelek.
 Kmet je kupil tako seme pri trgovcu, ki je semensko
 blago dobaval od zloglasne gospodarske zadruga.
 Največji del semena niti kalilo ni, in kar ga je le
 malo, skazalo se je, da je ameriška detelja.
 Ne le pri detelji, tudi pri leči itd. bil je kmet
 oprežovan. Kdo mu bode pač povrnil škodo? Morda
 kaj še, tem gospodom je kmet deveta briga.
 Imajo le oni poln žep, kmet, ti si pa sam po-
 gaj če znaš in veš. Tudi se toči v gosp. zadrugi
 samo pristen petjot in ker so se vinski duhovi že
 nekajkrat stepili, prišel je zadrugi poslovodja in njegova
 polovica že večkrat z oblastjo v dotiko. In
 v gosp. zadrugi, proti kateri bi morala že davno
 oblast postopati in katera bi imela z ozirom
 na prestopek po § 88 zadrugnega zakona imeti opravke
 s sodnim sodnikom, taki zadrugi dala je c. kr.
 oblast iz državnih sredstev podporo. Vsakemu, kateremu
 se količkaj znane tukajšnje razmere, je moralo

že iz početka ustanovitve jasno biti, na katerem
 stališču se nahaja podjetje, da zadruga ne more
 uspevati, da od nje ni ničesar pričakovati. Gospodje pri
 gospodarski zadrugi pač dobro vedo, da imajo vlado
 na svoji strani, zato so pa tudi tako smeli (predrzi),
 da so ustanovili tudi v Velikoveci filijalko svoje zadruga
 in kakor smo že zadnjič omenili, da nameravajo v
 Doberli vasi ustanoviti jednaki neobdiga treba. Z ozirom
 tedaj na navedeno vprašanje drž. poslanca Gratzhoferja:
 „1. So-li c. kr. vladi navedene protipostavne in proti-
 pravilne razmere v „Gospodarski zadrugi v Sinči vasi“
 znane? 2. Ali meni g. minister za notranje
 zadeve državno nadzorstveno pravico glede delovanja
 te državno podpirane zadruga bolje varovati in kake
 ukaze bode v ta namen pristojnim oblastim dal? 3.
 Katero stališče namerava g. minister glede pre-
 stopka po § 88 zadrugnega zakona proti zadrugi za-
 vzeti?“

Aretiranje. Gostjo Ano Vogrinec iz Ternovca pri
 Sv. Vidu prijela je žandarmerija in jo odgnala v zapor,
 ker je storila več tatvin in je baje na sumu hudo-
 delstva odprave telesnega ploda.

Obsojen. Dne 13. maja obsojen je bil pri tukajšnjem
 okrajnem sodišču gosp. Bernard Šalamun, kaplan
 pri Sv. Trojici v Halozah zaradi razžaljenja časti
 gospoda nadučitelja Wankmüllerja na 150 K
 kazni. To je tisti ljubi gospod, ki se je pri volilnem
 shodu v Jurovci tako mogočno postavljal.

Na cesti umrl. Dne 7. maja odpuščen je bil iz
 tukajšnje bolnišnice 81letni mož Filip Kováčič iz
 Litmerka pri Ormoži in se podal na to proti domu. Ko
 je prišel blizu dornavske vasi, se je na cesti zgrudil
 in na mestu umrl. Prepeljali so potem starega moža
 na dornavsko pokopališče in ga tam pokopali.

Zaradi podokničevanja ubit. 30. aprila t. l. šel
 je Koržetov hlapec Jožef Humski iz Cirkovec v
 Mihovec, kamor ga je spremljal drugi hlapec. Do-
 spevša tja okoli 10. ure zvečer, govoril je Humski
 pri oknu z deklo M. Peršuh; okoli 1/2 ure in
 že prišla sta dva fanta blizu ter pričela proti
 Humskimu in njegovemu spremljevalcu metati kamenje.
 Ko sta Humski in njegov tovariš se od okna umak-
 nila, prejel je Humski več udarcev, tako, da je vsled
 prizadetih ran že drugi dan umrl. Storičca sta baje
 dva fanta iz Mihovec in sicer nek Franc Sagadin
 in Jožef Medved. Medved javil se je sodišču sam.

Predrzni ulom in tatvina pri belem dnevu. Včeraj
 nedeljo dne 19. maja t. l. med popoldansko službo
 božjo, vlomili so tatje pri Sv. Bolfenku pri Bišu vsdo
 tamošnji farovž in pokradli precejšno svoto cerkve-
 nega in župnikovega denarja. Ker je pri Sv. Bolfenku
 samo eden dušni pastir ter je po nedeljah in praznikih
 samo ena sveta služba božja, so si tatje, kojim je
 gotovo moglo biti znano, kdaj nikogar doma ni, iz-
 brali za svoj zločin, toraj najugodnejši čas med službo
 božjo. Zločinci se zasledujejo.

Zaradi vasovanja. 8. maja t. l. zvečer šla sta
 brata Jakob in Anton Matjašič, posestnikova sina
 iz Oblakov, občine Zakušak, k hčeri posestnika
 Čerka v Gaberniku pod okno vasovat. Ko je

Anton Matjašič pri oknu govoril, je zapazil, da sta se bližala dva fanta oborožena s palicami; Anton in Jakob Matjašič šla sta, to opazivši, od okna proč na cesto, misleča iti domov. Naglo za njima pritečeta dva fanta in pričel se je pretep. Jakob Matjašiča pobili so na tla, njegov brat pa je utekel. Pobitega so potem zanesli v neko hišo, kjer so ga krepili in mu rano izmili. Jakob Matjašič bil je ranjen smrtno nevarno in je malo upanja, da bi ozdravel. Tega čina sumljiva sta kočarska sina Franc Petrovič in Janez Slatič iz Spod. in Zgornjega Velovleka in so oba že pri okr. sodišču zaprli.

Grozna najdba. Iz Oplotnice se nam poroča: Dne 23. t. m. našli so otroci v neki hosti pol ure od Oplotnice, plitvo pokopano in v cunje zavito truplo. Prestrašeni zbežali so od grozovitega kraja in ko jih sreča neki mož, mu s trepetajočim glasom naznanjajo, da so našli v bližnjem gozdu pokopanega otroka. Mož „stara sabla“, nekdanj stražnik, pred katerim so se marsikomu hlačke tresle, ni pogledal sam omenjeni kraj, ampak prisopihal je v Oplotnico, naznanjal in kričal od hiše do hiše, dokler ni spraval na noge celi komisjon. Eden žandarm, šriber, doktor in več radovednih hitelo je v potu svojega obraza na usodepolni kraj. Ko truplo, katero je razprostiralo ne zelo prijeten duh, izvlečejo in oprostijo umazanih cap, ostermeli so nekako sramožljivo — začudeni v mlado poginjeno svinjo — po domače prase. Dober tek „stara sabla“.

Gospod župan v Nimnem pri Slatini je sam ubožen mož, ali on se vzlic temu prav grajevredno obnaša proti revežem svoje občine. Sam hodi kot težak na takozvani „taberh“ in mi nimamo prav nič zoper to, saj vsi tudi ne morejo bogati biti; ali ravno zato, ker sam skuša trpko usodo vsakdanjega življenja, se nam toliko čudnejše vidi njegovo postopanje nasproti siromakom. — Lansko leto napravila nam je toča grozno škodo in nato so naš dobri gospod župnik za nas prosili podpore. C. kr. okrajno glavarstvo hotelo se je vsled te prošnje prepričati o revščini siromakov, da bi potem na tej podlagi podporo pravično razdelilo. Naš župan pa je o priliki tega povpraševanja izpustil nekatere siromašne poškodovance, namesto teh pa navedel nekatere premožne za siromake, ki imajo vsega zadosti, denarja in žita. 26. aprila se je vršila razdelitev podpore. Bogati so šli veselo domov, reveži so pa solze točili, ker podpore niso dobili in morejo glad trpeti. Vsi pravoverni kristjani jih moremo obžalovati, ker čuli smo, da je bila podpora le za siromake namenjena. Toliko za sedaj. Za prihodnje občinske volitve bodemo pa tudi malo natančneje pogledali, koga bomo volili. Pravicoljubni soobčani.

Utopil se je. Dne 11. t. m. šel je Janez Murko po domače Pavalc, viničar iz Bišečkega vrha z dvema vedricama, katere je imel na rami na drogu obešene, po vodo. Iz studenca, ki je komaj eden meter globok, napolnil si je eno vedrico, brez da bi drog iz rame djal, ali ko si je tudi drugo napolniti hotel, ga je ta polna potegnila čez glavo v studenec, v katerem se je utopil iz kojega ga je že mrtvega potegnil njegov sosed.

Uboj. Blizu Celja so našli 23. maja srev. Serv. travnika nezavestnega mladega kmetskega moža, ki je bil ubit. Prihiteli ljudje so ga skušali pripraviti zopet k zavesti, toda vsi poskusi niso izdali nič in proti poldnevni uri istega dne je mladi mož umrl in mrtvaški oglela Kraja je konstatiral, da je umrl naravne smrti, kajti ljudstvo je bilo mnenja, da se je bil preveč napil in da je umrl na posledicah alkohola. Stvar bi bila skoro zaspala in že so se pripravljali, da pokopljejo mrliča. Toda žendarmerijskemu vodji A. Mahovniku se je zdele stvari sumljive. Peiskal je najnatančneje truplo in zapazil je, da mu je lobanja vtisnjena in sicer tako, da tega vtiska nikakor ni mogel dobiti od padca. Prepričan je bil, da ga je nekdo ubil in res je kmalu tudi dobil storilca, ki je zločin priznal. Ubijalec je srečnik je bil cerkovnik iz Dobrne, ki je storil hudodelstvo iz ljubosumnosti, kajti imel je jako lepo ženo s katero je imel ubiti fant ljubavno razmerje. Cerkovnikova žena zatrja, da o vsi stvari ničesar ne ve, da ni ničesar videla in ne slišala.

Iz Kozjega. (Strašna nesreča vsled požara). Dne 14. maja t. l. doletela je mlinarja Jurija Smola in njegovo družino v zagorski župniji pri Planini grozna nesreča. Ko so vsi dobro zaspali, začne mlin goriti in mlinarjevi se zbudijo, ko je že vse v plamenih bilo. Najprvo sta mislila mož in žena rešiti svojo kravico in svinje, a se ni več dalo. Nato gresta po svoje otroke, ki so še v hišici spali, ali žali Bogu prepozno sta prišla. Mati pobere svojega okoli 7 mesečnega secev starega otroka ter ga pritisne k sebi, misleča njim ven skočiti. Ko pride do vrat, se že tramovilo je udere na njo ter jo pogrebe z otrokom v ogenj. Nesrečni mož tudi ni mogel nobenega rešiti, ampak, ko je hotel po otroke, se je nanj podrlo in ga potlačilo. Le težko se mu je posrečilo iz sredine plamena zopet ven priti. Ko je bil že zunaj, je še slišal notri v ognju klic enega otroka: „Ate, ate, rešite me in ognja!“ Ali ubogi nesrečni oče ni mogel nobenemu več pomagati, ker je že strašni ogenj vse objemal. Strašno smrt so morali storiti, njegova žena v najlepši dobi svojega življenja, en otrok 7 mesecev star, drugi 4 leta in tretji 11 let. Drugi dan so našli vse sežgano in se je še spoznalo, kako je mati svojega otroka pritiskala k sebi, da bi ga obvarovala ognja. A morala je z njim vred zgoreti. Ubogega moža so drugi dan vsega ožganega v Brežice v bolnišnico odpeljali. Mož se je še preje v Kozjem z Bogom lep spravil in uredil svoje posvetne zadeve. Nesrečni so bili v bučki župniji doma; mož in žena sta bila skrbna in delavna ter sta si pri svojem s kromnem življenju že precej prihranila, misleč, da bi zamogla kedaj svojo domačijo imeti.

Iz Celja. Mlad, pošten mož, po imenu J. Lašič od Nove cerkve pri Celji, prosil je pri tamkajšnjem okrajnem zastopu, da bi zamogel obiskavati mariborsko vinorejsko šolo. Štipendija se mu bode podelila, toda samo pod tem pogojem, če prosilec ne bode šel v Maribor, ampak na Kranjsko, na Grm v slovensko šolo; za Maribor pa ne daje okraj nobenih štipendij, ker tam so izrežajo sami „nemčurji“, (doslovni izrek bavi

Serneca nasproti omenjenemu prošilcu.) Mladi mož je štipendijo pod takimi pogoji odklonil, šel v Maribor in prosil za sprejem, ker hoče v zavod, kjer tudi nemški poučuje. Taistim, katere dr. Serneca Kranjsko pošilja, da bi se nemški ne učili, naj potem preskrbi tudi službo, ker pri nas na vsakem znati morejo oskrbniki in ekonomski tudi nemški.

Iz Spod. Voličine. (Občinska volitev.) Dne 11. maja t. l. imeli smo tukaj občinsko volitev, ki se je izvršila v obliki: Namestnik občinskega predstojnika poklical okrajnega komisarja iz Maribora, naš gospod župnik pa so pozvali semkaj dva žandarja; no, žandarjev menda ni bilo pri občinskih volitvah. — Predno je volitev pričela, prebral je okrajni komisar, ki slovenski ne zna, volilne postavbe. Volilci razdeljeni bili v dve stranki, v klerikalno in liberalno. Klerikalci so zmagali, toda na kakšen način? Liberalcem ni pustila nobena pravica, njih pooblastilna pisma, pravno so bila prava, so se zavrgla, toda pri klerikalcih so veljala nepravica pooblastila, katera so si župnik pridobili. Za klerikalno stranko voliti je dalje neki mož dva glasova in sicer enega ženskega, enega pa od svoje, že pred petimi leti poročane žene. Zoper to krivico vzdignil se je naš spoštovani Alojz Damiš češ, to pa vendar ne bi moral je molčati in obveljalo je tako kakor klerikalci hoteli. Drug liberalni volilec pa, ki je trdil, da bi na tak način mrlički imeli pravico do svojega dne, bil je skoraj vun vržen. Posebno ugodno je za klerikalce to, da komisar in znal besedice slovenski. Ko je namreč bilo treba goljufati liberalne volilce, govorili so klerikalci s komisarjem nemški; če je treba bilo goljufati komisarja, govorili so slovenski, tako, da ta ni nič razumel. Čemu je bil toraj komisar pri nas? — Upati je, da se bomo kmetje prihodnje spametovali in od nikogar komandirati niso stili, pa bode zmaga naša. Kmet naj voli kmeta, kmetu naj si vsak kmet zapiše na čelo.

Več kmetov volilcev.

Ptujski okrajni zastop imel je 9. maja svojo redno pri kateri je gospod načelnik Zelenik po dolgotrajnem članu in načelniku umrlemu gospodu Viljemu izrekel častno žalnico. Dalje sporočil je predstojnik, da se je ono bolno dete, to je tisti vinograd okrajnega zastopa, konečno za 4410 kron prodal. Gospod J. Kasper poročal je v imenu revizijskega komisarja, konstatiral vzorno vodstvo knjig in predlagal, da se gospodu tajniku dovoli posebna nagrada 200 K. (prejeto.) Gospod notar Oschgan poročal je o stanju v okrajnih naobsežnih zgradbah v tem okraju in predlagal, naj okraj tudi za leto 1901 10% adjacento prispeva. Konstatiral pa je tudi, da si je v način gradbe in kamenu material prideržala, se proti vsakemu uplivu v prid opažnim gradbam uparovala. Gospod župan razloži, da ako okraj tisoč plačuje, ima tudi pravico svoje želje razodeti. Želje se obračajo na to, da bi se v prihodnje ne dale kamenite zgradbe, potrebno kamenje pa naročilo v lastnem okraju, to zato, da bi tudi kmet

kaj zaslužil. On predlaga to zadevajočo resolucijo, koja se je po g. Oschganu podpirala in sprejela. Dalje predlagal je g. Leskoschegg, naj se popravi cesta Sv. Vid—Sv. Peter in g. Šosteritsch, da se preloži cesta čez Okički breg. Sledilo je na to še mnogo predlogov in vprašanj. G. dr. Treitl je opominjal na strožjo izvrševanje cestnega policijskega reda, g. J. Kasper prebral resolucijo na korist štajersko vzhodne železnice, g. Sima predlagal nastaviti še enega cestnega mojstra, g. župan pa konečno sprožil misel, da se ustanovi zavetišče za zanemarjeno mladino in priporočal za tak zavod posebno pripravljen, grad Merince.

Nesreča na Muri. V noči od 9. do 10. maja zgorel je mlin na Muri, posest Ivana Damijana in Štefa Balaziča iz Dokležanja. Škode je čez 4000 kron. V mlinu zgorelo je precej zrnja, moke in pšena. Žalibog, da sta z mlinom vred zgorela tudi dva mlinarjeva sina, eden 12, drugi 14 let star. Fanta bila sta v mlini sama, oziroma v mlinski hišici. Ogenj je nastal, ker so se mleti koruzini bati in se pri kamnih ožarili.

Izpred okrožnega sodišča. Dne 21. maja dovršila se je pred okrožnim sodiščem v Mariboru tista, že od oktobra meseca trajajoča pravda zaradi razžaljenja časti. — Lansko leto, 4. septembra, pisal je gospod pl. Kalchberg kot upravitelj „Štajerca“ pismo na c. kr. poštni urad v Sv. Benediktu, v katerem se je čitalo sledeče: „Poroča mi se od zanesljive strani, da gospod kaplan od Sv. Benedikta „Štajerca“ vsakokrat proč vzame, tako da naročniki svojih listov ne morejo dobiti. Pošljem tedaj zopet liste na naročnike, in bode dem v slučaju, če bodejo zopet izginili, naredil proti gospodu kaplanu kazensko ovadbo zaradi tatvine, proti ces. kr. poštному uradu pa ovadbo pri ces. kr. poštni direkciji.“ To pismo, kakor tudi kuvert nastavljen je bilo na c. kr. poštni urad, pri Sv. Benediktu in bi moglo toraj kot uradna uloga k uradnim tajnostim spadati. Vzlic temu, dal je poštar to pismo kar hitro kaplanu Muršicu, koji je po svojem zastopniku dr. Brumenu vložil tožbo zaradi razžaljenja časti. — Predsednik prebere inkriminirani list, kakor tudi dopis priče g. Schütz-a od Sv. Treh kraljev, v katerem je zatožencu naznanil, da kaplan časnike proč jemlje, slednjič prebere so še vlog c. kr. poštne direkcije, v koji se izročba Kalchbergovega pisma kaplanu, zaznamuje kot težko kršenje uradne tajnosti, potem zaslišijo se priče: Ješovnik, Vrbenjak, Anton Horvat in njegovi hčeri Marija in Neža Horvat, ki so vse ednako izpovedale, da je kaplan Muršec pri spovednem izpraševanju, v šoli in raz prižnice pohvalil tiste otroke, ki „Štajerca“ raztrgajo, če ga v roke dobijo. „Štajerc“ da je proti veri in se ga more iz hiše vreči. Priče izpovedale so tudi, da je kaplan dal otrokom nalogo, ako dobijo „Štajerca“ v roke, naj ga vržejo v peč ali raztrgajo in ako jih stariši vprašajo, kje da je „Štajerc“, naj jim rečejo (starišem), da ga niso nikjer videli. Kaplanov zastopnik dr. Brumen je v svojem plaidorju tudi hotel prepričati, da je imel kaplan prav, ker je otroke tako napeljeval, češ da je „Štajerc“ cerkvi sovražen list. (Brumen, Brumen. Op. ur.) Kalch-

bergov zagovornik prosil je za oprostenje, ker zatoženeč v svojem pismu ni nič drugega trdil, kakor to, za kar se je prinesel dokaz resnice in bil toraj opravičen proti zlorabi cerkve in šole v politične namene i. t. d. stanje zavzeti. G. Kalchberg bil je po daljšem posvetovanju oproščen, g. kaplan Muršič pa obsojen na povnitev stroškov, ki že več stotakov znašajo.

Neumni „Gospodarček“ nam očita, da mi z ozirrom na vinske trgovce nismo nastopili za zvišanje colnine na italijanska vina. No, naši bralci se pa bodo še gotovo spominali, kako smo mi ob času lanske trgatve proti vinskim trgovcem nastopili in v vseh avstrijskih časnikih naznanili, da so se vina na Spodnjem Štajerskem izvrstno obnesla in da naj vinski trgovci in krčmarji pridejo v naše kraje vino kupovat, ter da smo takrat veliko število naslovov vinskih kupcev v „Štajercu“ razglasili. (Beri lansko jesen izhajajoče Štajerce.) Ravno tako bomo mi, kadar pride pravi čas, se proti italijanskemu in ogerskemu vinu borili, dasi brezuspešno, dokler poslanci svoje dolžnosti ne storijo. Ali nas sedaj razumiš?

Občinska volitev v Teharjih, katera je v torek od 8. ure zjutraj do 3. popoldne ob ogromni udeležbi in silnem boju trajala in so se glasovi v tretjem in drugem volilnem razredu vagali, zvršila sledeče: V tretji razred: direktor Karl Jellek in posestnik Martin Wiziak in klerikalci: Jožef Kač, Anton Stor, Jožef Rebov in J. Pišek. V drugi razred: Karl Kostomaj, Karl Besar, Fr. Spess in Karl Koschell in klerikalci: dr. V. Dolšein in J. Šuhl. V prvi razred: Filip Lokoschegg, Anton Peer, Jožef Pfeiffer, Franc Pegenar, Martin Kostomaj in Karl Gorischegg. — Slovensko-klerikalna stranka delala je na vse mogoče kripnje. Pet duhovnikov obdelovalo je neutrujeno kmete; napravili so iz šolske sobe, ki občinski pisarni nasproti stoji, pivnico, v katerej so kmete s pivom in dobrimi besedami preparirali, po občinskem stražniku vneto podpirani, kateri se ni ustrašil, volilce na cesti nagovarjati. Duhovniki — med njimi nahajal se je tudi kakor pravijo, mirni kaplan Bratkovič in stražnik motili so tok volitve, tako škandalozno, da je mogel vladni zastopnik isto trikrat pretrgati.

Zunanje novice.

Čuden naravni prizor. V Veliki vasi blizu Moravč na Krajskem začulo se je na neki njivi okoli tri minute trajajoče podzemsko bobnenje kakor bi močno grmelo in drevje se je gibalo; kar naenkrat se pa je iz zemlje prikazal gost črn dim, na to pa tudi plamen, kar je vse skupaj trajalo tri minute. Na tistem kraju so potem našli ljudje na kakih 10 metrov na okoli posuto nekoliko peska in drobnega kamenja, zemlja na tistem mestu je bila topla, pod zemljo pa se je tudi še potem nekoliko časa slišalo šumeti. Hudo-mušneži že upajo, da bo poslej tam izvirala slovita kranjska žlindra.

Radi trpinčenja svojega 11letnega otroka se je moral zagovarjati pred dunajskim okrožnim sodiščem vseučiliški docent dr. Makso Dietz, ki ga je skupno

s svojo ženo tako mučil, da sosednje stranke nis mogle več poslušati joku in vpitja dečkovega in s vso stvar naznanile sodišču. Sodišče je odredilo, da deček dá v oskrbo tujim ljudem in obsodilo dr. Dietz na 10, njegovo ženo pa na 7 dni zapora. Čudno, da se morejo take brutalnosti zgoditi v hiši vseučiliškega docenta! Vidi se, da izobrazba ne ublaži vsacega človeka in da je tudi med akademiško-izobraženimi ljudmi veliko surovosti.

Pobožen učitelj. Pred par tedni so zaprli, kako poroča „Tirolski dnevnik“ zelo pobožnega učitelja M. P. radi necega npravstvegega delikta, katerega je izvršil na nekaterih svojih šolskih otrok. Klerikalni „Tirolski glasovi“ so celo ogorčeni radi tega razkritja češ, učitel M. P. nikakor ni mogel biti pobožen človek, kvečjemu je bil hinavec. I, seveda! Kakor pri nas kjer večina naših živih, od sv. Duha prosvitljenih svetnikov nosi vero samo na jeziku, da tem lažje dela za svoje umazano egoistične namere, njih srce pa je posoda najpodlejših mahinacij zoper čast in poštenje bližnjikov.

Dvojčka. Iz Frankobroda se poroča, da je najmlajša sestra nemškega cesarja, tamkaj živeča hesenska princezinja Margareta, pred kratkim že v drugič povila dvojčka.

Želodec — nepotreben. L. 1897. je dr. Schlatter v Curihu izrezal neki bolnici ves želodec. Deset dni po operaciji je bila že zdrava. V Zjed. državah operirajo večkrat želodčnega raka, ter so že več oseb izrezali ves želodec, a vsi živé. V San Franciscu se je neki mož brez želodca mesec dni po operaciji znatno odebelil. Nekemu drugemu pa so vzeli pol želodca in še nekaj črev brez posledic.

Nevaren anarhist. Vsled posredovanja italijanskih oblastev so v Trstu prijeli in zaprli laškega zidarja Henrika Tombo, ki je baje zelo nevaren anarhist.

Medved — nočni čuvaj. V belgijsko vas Št. Lambert je prišel mož z medvedom. Mož je prenočeval v skednju nekega kmeta. Ondi je bilo v kurniku tudi dvoje mladih prašičev. Cigan in njegov medved sta že spala, ko se vrata skednja odpro in se prikaže človek. Tat je ravno hotel zgrabiti prašiča, ko se vzdigne proti njemu visoka postava in se ga oklene na obeh ramenih, in sicer tako močno, da je tat zavpil. Kmet in njegovi ljudje so prihiteli s svetilkami in vilami ter strmeč gledali, kako je medved držal nevarnega roparja, ki je pred kratkim ušel iz prisilne delavnice. Kosmatinec je na povelje spustil ujetnika, katerega so izročili kaznujoči pravici.

Pogumna žena. Soproga poročnika karabinierjev Dine v Tiranu, mlada Benečanka, je ležala nedavno s svojim otrokom v sobi, ko je začula v prvi sobi korake. Mislila je da se je vrnil soprog, ali — bilo je sredi noči — v spalnico je stopil tuj mož, ki je dam zagrozil, da jo usmrti, če ne bo molčala in če mu ne da denarja. Gospa pa ni izgubila poguma, nego napravila luč, segla po revolver, ki je ležal na nočni mizici soproga in pomerila na roparja. Ta je padel na kolena ter jo prosil milosti. Ali gospa je vstala s postelje ter — dasiravno neoblečena — tirala ro